

Олена Симоненко,

кандидат політичних наук, старший науковий співробітник,
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна
e-mail: ellena.wwws@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8698-9280>

УПРОВАДЖЕННЯ ДОСВІДУ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ПОЛІТИЦІ ДЛЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ СФЕРИ

У праці розглядаються концептуальні й прикладні аспекти стратегічних комунікацій як інноваційного інструментарію в бібліотечній сфері, аналізується їхня роль і вплив у розумінні того, чим є стратегічні комунікації, як вони мають реалізовуватися та що є їхнім результатом. Оскільки не існує консенсусу щодо визначення стратегічних комунікацій, подано різні трактування. Також на підставі аналізу підходів до визначення сутності та змісту стратегічних комунікацій у політиці сформульовано принципи стратегічних комунікацій, які може бути впроваджено в бібліотечній сфері. У статті зазначається, що ефективність функціонування стратегічних комунікацій у бібліотечній сфері полягає в дотриманні таких принципів: сучасної еволюції ролі бібліотеки з пасивного інформаційного посередника на продуктивну комунікативну систему, трансформації сформованих стереотипів відносин між влада – бібліотека – суспільство й різноманіття комунікативних практик сучасної бібліотеки в цьому контексті, доступності та відповідності цінностям і ментальним уявленням цільових аудиторій, діалогу, масштабності, узгодженості дій, спрямованості на результат, безперервності. У статті також подано визначення стратегічних комунікацій у бібліотечній сфері.

Ключові слова: стратегічні комунікації, наукова бібліотека, влада, суспільство.

Проблематика стратегічних комунікацій стала особливо популярною в останні два десятиліття. Спочатку вона розглядалася переважно в наукових, політичних і комерційних колах, а сьогодні починає з'являтися на різних рівнях бібліотечної сфери. Адже пошуки шляхів економічного зростання об'єктивно зумовили розвиток нового формату здійснення стратегічних комунікацій не тільки в політиці, а й у бібліотечній діяльності.

Сучасна наукова бібліотека діє в такий час, коли комунікація стає критичним фактором її розвитку та успіху. Різноманітні засоби комунікації постійно і швидко розвиваються, що потребує розуміння й гнучкості задля ефективного реагування. Нині кожен виклик, який постає перед сучасною бібліотекою, має насамперед важливу інформаційну складову, що може використовуватися для протидії в інформаційній сфері або бути спрямованою на отримання суспільної підтримки завдяки вчасній комунікації.

У цьому контексті треба зазначити, що останнім часом у науковому просторі відбулося переосмислення сутності комунікацій у бібліотечній сфері та розуміння необхідності переходу від моделі інформування до моделі взаємодії, адже комунікації завжди були і є важливою складовою стратегії розвитку. Тому назріла нагальна потреба розвитку планових цілеспрямованих комунікацій, що мають містити весь арсенал наявних і можливих комунікативних методів та інструментів і мають бути спрямованими на досягнення стратегічних цілей. До того ж агресія Російської Федерації проти України, зокрема інформаційна агресія, обумовила пошук фахівцями можливих механізмів цілісної відповіді на такий виклик. Тому відповіддю на такі запити може стати необхідність розвитку стратегічних комунікацій, тобто застосування стратегічного підходу щодо комунікативної діяльності бібліотек.

Для розгляду та детального обґрунтування змісту принципів стратегічних комунікацій було взято до уваги **напрацювання таких зарубіжних учених**, які досліджували проблеми розвитку стратегічних комунікацій, як Д. Андерсон, Ю. Арендарська, Т. Блеклі, С. Бьорд, Е. Голдман, П. Корніш, К. Пол та ін. Проте зазначені джерела відображали здебільшого дослідження сутності принципів стратегічних комунікацій у політичній і військовій сферах, що потребує адаптації доктрин до бібліотечної сфери, а також їх доповнення та обґрунтування.

Водночас варто зазначити, що дедалі більшої уваги сучасній проблематиці стратегічних комунікацій приділяють українські науковці, такі як: А. Баровська, Л. Гордієнко, В. Бебик, Т. Гранчак, С. Квіт, В. Ліпкан, І. Пантелейчук, Г. Почепцов, Ю. Половинчак, О. Радченко, В. Різун та ін. Водночас в українських реаліях дослідження із зазначеної теми є поодинокими та фрагментарними. Багато в чому це зумовлено певною новизною теми для українського наукового та експертного середовища.

Відповідно, **мета** статті – сформулювати концепцію поняття стратегічних комунікацій у бібліотечній діяльності, проаналізувати їхню роль і вплив,

а також дати загальний огляд проблематиці впровадження стратегічних комунікацій у бібліотечну сферу.

Інформаційне середовище, яке постійно зазнає змін, потребує об'єктивного, організованого й систематизованого підходу щодо здійснення моніторингу, збирання, оцінювання та обміну інформацією, що, у свою чергу, потребує об'єднання інформації з усіх джерел – у цьому контексті варто відзначити вагомий роль бібліотек. Адже бібліотечний потенціал надає змогу не тільки збирати повну інформацію щодо розвитку соціально-економічних і політичних процесів, а й будувати комунікаційну діяльність, створюючи новий професійний інформаційний простір для обміну знаннями, узагальнення інформації та її відображення в економічних, політичних і соціальних процесах. У свою чергу, застосування стратегічних комунікацій у бібліотечній сфері додає особливу та цінну перспективу до загальної ситуативної обізнаності щодо інформаційного середовища. Водночас подібна проблематика в Україні залишається малодослідженою.

Таким чином, значущість дослідження полягає в сприянні процесу якісного вдосконалення стратегічних комунікацій у бібліотечній діяльності в рамках національного інформаційного простору, що набуває особливого значення в умовах військового конфлікту та зовнішньої інформаційної агресії РФ проти України.

Актуальність дослідження полягає у визначенні перспективних напрямів бібліотечної діяльності, пов'язаних із забезпеченням якості інформації в стратегічних комунікаціях.

Під час аналізу ширшого кола праць, спочатку політичного напрямку, було виявлено, що в більшості демократично розвинутих країнах світу пошук нових форм і способів досягнення цілей у політиці здійснюється через простір стратегічних комунікацій. Цей процес триває безперервно та полягає в акумуляції ресурсів компетентності всіх суб'єктів комунікації. У цьому аспекті об'єднання всіх ключових акторів, у тому числі бібліотек, у сфері інформаційних відносин з метою здійснення позитивного впливу на розвиток держави та кожного окремого громадянина суспільства і створює той механізм, який ми розглядаємо як сегмент стратегічних комунікацій.

З огляду на зазначене, можна припустити, що саме це стало одним з аспектів щодо появи, введення в науковий і практичний обіг та використання в науковому дискурсі терміна «стратегічні комунікації». Важливо зауважити при цьому, що як у діяльності різних державних органів, так і у сфері установ, підприємств, громадських об'єднань поняття «strate-

гічні комунікації» мають різне змістовне навантаження, розуміння та практичне застосування. Але, як було встановлено під час аналізу широкого кола статей, структурно-функціональний аналіз дефініції «стратегічні комунікації» дає підстави визначити об'єднувальний аспект – майже в усіх сферах стратегічні комунікації розглядаються як системна комунікація, зорієнтована на встановлення взаємозв'язків і відносин з метою досягнення встановленої мети.

До того ж під час дослідження проблематики стратегічних комунікацій було виявлено постійні наукові дискусії щодо трактування їхніх базових засад, а також відсутність загальноприйнятого визначення, що вказує на важливу методологічну проблему у сфері досліджень стратегічних комунікацій.

Більшість дослідників стратегічних комунікацій вважають, що наразі спостерігаються істотні проблеми щодо сприйняття універсального тлумачення стратегічних комунікацій, оскільки такий інструментарій використовується і в державному управлінні, і в міжнародних відносинах, і в діяльності державних установ, корпорацій, неформальних організацій.

Слід зазначити, що еволюція наукової думки щодо контенту стратегічних комунікацій вплинула на термінологію інноваційного інструментарію, окреслила визначення поняття, що характеризує комунікативні принципи співробітництва. Зазначимо, що безпосередньо поняття «стратегічні комунікації» сформувалося в міжнародних безпекових організаціях, а в останнє десятиліття набуло поширення в офіційних документах Державного департаменту та Департаменту оборони США, у яких воно трактувалося як «сфокусовані зусилля, спрямовані на розуміння та залучення ключових цільових аудиторій у створення, зміцнення й збереження сприятливих умов для розширення інтересів, політики та завдань через реалізацію координаційних програм, планів, тем, ключових повідомлень і синхронізованих продуктів з використанням усіх інструментів державної влади». Тобто американське визначення стратегічних комунікацій трактується як національний ресурс «керування дипломатією, інформацією, збройними силами та економікою, що охоплює всіх міжнародних акторів» та містить системну оцінку значущості стратегічних комунікацій у зовнішній і безпековій політиці країни [1].

Як зазначає автор, словосполучення «стратегічні комунікації» має глибокий сенс. По-перше, «стратегічний» свідчить про те, що ці комунікації ініціюються й обумовлюються на найвищому посадовому рівні. По-друге, ними пронизано все суспільство, усі його прошарки;

вони (комунікації) мають підтримувати досягнення стратегічних завдань, відповідати баченням, цінностям, спроможностям поліпшити власну стратегічну позицію.

Оскільки не існує консенсусу щодо визначення стратегічних комунікацій, доцільним буде подати їх різні трактування.

Уперше трактування страткому було запропоновано Д. Верчіч, Б. Ролер, К. Срірамешем, Д. Хольцхаузенем у праці «Визначення стратегічної комунікації», опублікованій у міжнародному журналі зі стратегічних комунікацій. Авторами було проаналізовано використання стратегічних комунікацій як цілеспрямованого інструментарію для досягнення поставлених цілей організаціями. Цікавою тезою цієї праці, на думку автора, є те, що «бути стратегічним це не означає бути маніпулятивним... бути всеосяжним і корпоративним є більш стратегічним і ефективним, ніж бути пропагандистським або маніпулятивним» [2, с. 6].

Запропоноване визначення стратегічних комунікацій Д. Фарвелом у праці «Переконання та сила: мистецтво стратегічних комунікацій» вказує на «використання слів, дій, зображень чи символів для впливу на масову свідомість для формування мотивації та усвідомлення політичних інтересів міжнародних акторів або для досягнення поставлених цілей» [1].

Американський письменник і колишній закордонний військовий журналіст Р. Галоран дав визначення стратегічним комунікаціям як певному способу переконувати людей прийняти чийсь ідеї, політику або спосіб дій. За його визначенням стратком – означає переконувати союзників і друзів надавати підтримку, що зміцнює волю нації досягти поставлених цілей. Р. Галоран також пропонував, щоб психологічні операції не були складовою стратегічних комунікацій. Усе, що походить від них, має бути правдою, хоча, можливо, неповною – з міркувань забезпечення безпеки. І, як вважає директор Інституту журналістики професор В. Різун, «слід боятися не впливу і технологій його здійснення, а цілей і змісту впливу» [3].

У свою чергу К. Пол також виявив певні реальні відмінності в поглядах науковців на стратегічні комунікації та зазначав, що не існує консенсусу щодо їх тлумачення. На думку К. Пола, основою стратегічних комунікацій є вплив і переконання у своїх цілях передусім щодо сприйняття та розуміння образів, політики і дій, від яких залежатиме підтримка керівних рішень у суспільстві, оскільки, наголошує фахівець, «успішні стратегічні комунікації залежать від комунікативного змісту політики, реальних дій та їх представлення на міжнародному й національному рівні». К. Пол у своїх дослідженнях запропонував визначення стратегічних комунікацій як «узгоджених дій, повідомлень, образів та інших

форм представлення або взаємодії, призначених для інформування, впливу або переконання суспільства з метою підтримки національних інтересів» [4].

Науковий інтерес серед науково-дослідних установ України, які проводять дослідження зі стратегічних комунікацій, наразі спостерігається в Національній бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Національного інституту стратегічних досліджень – окремі праці фахівців цих установ присвячено розвитку системи стратегічних комунікацій. Звертається увага на те, що вони є основною відповіддю на, зокрема, інформаційну агресію РФ як для України, так і багатьох інших країн. Крім того, у публікаціях ідеться про проблеми концептуалізації поняття «стратегічні комунікації», методологічні аспекти досліджень стратегічних комунікацій, дискусії щодо трактування їхніх базових засад, особливу увагу приділено використанню стратегічних комунікацій в українській практиці для вироблення адекватної моделі протидії російській пропаганді; розглядаються питання співвідношення таких сфер комунікативної діяльності, як публічна дипломатія, зв'язки з громадськістю та інформаційно-психологічні операції [13, 5, 7, 8, 9].

На думку українських дослідників Т. Безверхнюк і Т. Сивак, стратегічні комунікації треба трактувати двоюко: і як процес (узгодження слів та справ з метою впливу й надання інформації), і як результат цього процесу. Вони мають бути несуперечливими для різних цільових аудиторій: меседжі, створювані для різних груп громадськості, не повинні суперечити один одному [10].

Український дослідник Г. Почепцов виділяє особливості стратегічних комунікацій і відмінність їх від тактичних. На його думку, стратегічні комунікації мають такі характеристики: працюють з майбутнім часовим циклом та з об'єктами, які буде сформовано у визначеній часовій точці, діють з урахуванням діяльності опонента та спрямовано на вузькі цільові групи, що здатні внести зміни в потрібні типи об'єктів [11, с. 28]. Також Г. Почепцов зазначає, що стратегічні комунікації, трансформуючи інформаційний простір, результати дають в інших – соціальному, економічному, політичному, військовому, дипломатичному. Власне, ця теза й підтверджує їхню універсальність та адаптованість під різні стратегічні цілі й сфери. Таким чином, на підставі проведеного аналізу можна стверджувати, що підходи до визначення сутності та змісту стратегічних комунікацій у політиці можуть бути впроваджені в бібліотечній сфері.

У цьому контексті цікавим являється дослідження Д. Хольцхаузена, який пропонує оперувати таким поняттям «стратегічні комунікації»:

«Стратегічні комунікації – це цілеспрямоване використання комунікацій організацією для виконання її місії». З огляду на високий рівень популярності дослідження, не дивно, що саме воно стало одним з парадигмальних бачень стратегічних комунікацій насамперед серед європейських дослідників. За такого широкого визначення до сфери стратегічних комунікацій можна включати взагалі будь-які комунікативні дії [6].

З огляду на це, у вітчизняній науці актуальною є спроба визначення основних принципів стратегічних комунікацій. Так, на думку С. Соловйова, до основних принципів страткому належать: скоординованість застосування засобів інформаційного впливу на кожному етапі вироблення рішень; узгодженість дій державних і недержавних акторів; цілеспрямованість на підтримку мети національного рівня; вивчення та врахування потреб і реакції цільових аудиторій; дотримання зворотного зв'язку із цільовими аудиторіями; трактування дій у фізичному просторі як повідомлень [12].

Однак, на думку автора, такий перелік буде дещо неповним для бібліотечної сфери й потребує розширення, деталізації та додаткового обґрунтування. Тому спробуємо узагальнити наведені вище визначення та переліки принципів стратегічних комунікацій і сформулювати їхній зміст для бібліотечної сфери.

Автор цієї статті після детального аналізу концепцій стратегічних комунікацій підкреслює, що, по-перше, страткомми передбачають залучення різних акторів для ефективної комунікації в інтересах досягнення цілей передбаченими бібліотекою. По-друге, головними принципами стратегічних комунікацій у бібліотечній сфері можна виділити такі, як зв'язок із довгостроковою національною стратегією, кваліфіковане лідерське управління, доступність і відповідність цінностям та ментальним уявленням цільових аудиторій, діалог, масштабність, узгодженість дій, спрямованість на результат, безперервність. Саме за допомогою втілення в бібліотечну діяльність цих принципів стратегічних комунікацій, найголовніше – співпраці наукових бібліотек з органами державної влади, у держави буде змога вчасно діагностувати наростаючі проблеми, коригувати інформаційні акції тощо. До того ж наукові бібліотеки можуть стати складовою механізму моніторингу відкритих джерел інформації для потреб стратегічних комунікацій. Наприклад, як показує досвід співпраці аналітичних підрозділів НБУВ з органами державної влади, залучення їх до розвитку системи стратегічних комунікацій є доцільним і доречним. Так, зокрема, «аналітичні підрозділи НБУВ давно вже проводять тематичні моніторингові дослідження за матеріалами інтернет-ресурсів

на замовлення органів державної влади, які допомагають управлінським структурам у комплексному аналізі ситуації, виявленні закономірностей суспільного розвитку, виробленні доцільних і обґрунтованих пропозицій для прийняття відповідних рішень у сферах державного управління» [13].

У цьому контексті доречно буде згадати про те, що аналітичні підрозділи НБУВ уже мають досвід роботи в межах міжнародного проекту за підтримки USAID «Програма сприяння парламенту України: Програма розвитку законотворчої політики» (ПСП II), з РНБО України та ін.

До ефективної компоненти принципів розвитку системи стратегічних комунікацій в бібліотечній сфері важливо віднести побудову зворотного зв'язку, а також врахування думок і реакцій цільової аудиторії на меседжі та конкретні події. І знову варто наголосити на важливій ролі інформаційно-аналітичних структур наукових бібліотек, які часто виступають проміжною ланкою в системі комунікацій між громадянами і владою. Отримуючи та обмінюючись інформацією, вони доносять її без викривлень, зумовлених упередженістю, заангажованістю, гонитвою за сенсаційністю тощо.

Слушною являється думка фахівців [13] про те, що науковим бібліотекам не варто чекати, доки буде прийнято державні рішення щодо залучення їх у систему стратегічних комунікацій. «Необхідно продовжити переорієнтування бібліотечного маркетингу на читача й активніше пропонувати та просувати власні інформаційні сервіси й послуги. Зокрема, й орієнтовані на таких користувачів, як органи державної влади. Загальновизнаною в науковій літературі з бібліотечної справи є думка про важливість сучасних бібліотечних онлайн-сервісів, що дають шанс на життя науковим бібліотекам. Додамо: і шанс трансформуватися в центри інтелектуального перероблення інформації...

Позитивний досвід співпраці СІАЗ НБУВ з РНБО України з питань протидії інформаційній агресії з боку РФ свідчить про значний потенціал аналітичних підрозділів бібліотек у розвитку системи стратегічних комунікацій в Україні. Зокрема, ідеться про можливості моніторингу та аналізу актуальних проблем суспільства на базі відкритих джерел інформації, фондів бібліотеки для потреб державних органів та, з іншого боку, поширення суспільно важливої інформації серед населення, розширення вільного доступу до неї користувачів бібліотеки. Вочевидь, з метою регулювання суспільних відносин у сфері стратегічних комунікацій є необхідність у розробленні окремого нормативно-правового акту, у якому будуть визначені суть, зміст форми та методи, складові та інші важливі параметри ефективного функціонування системи стратегічних

комунікацій в Україні, зокрема і роль різних суб'єктів соціокультурного простору» [13].

Таким чином, підсумувавши викладений матеріал та узагальнивши досвід політичної науки, автором запропоновано таке визначення стратегічних комунікацій для бібліотечної сфери: стратегічні комунікації в бібліотечній сфері – це цілеспрямоване використання будь-яких комуникативних можливостей бібліотек із залученням широкого кола акторів в інтересах досягнення передбаченої бібліотекою мети. Важливим моментом для страткому бібліотек є те, що він повинен бути системним і послідовним.

У свою чергу, ефективним процес реалізації стратегічних комунікацій у бібліотечній діяльності може бути через діалог влада – бібліотека – суспільство. З одного боку, це необхідно для кращого розуміння владою суспільства (через посередництво бібліотек), з іншого – для інформування та залучення громадянського суспільства з метою досягнення стратегічних цілей. Таким чином, через узгодженість дій у процесі діалогу влада – бібліотека – суспільство бібліотека може стати важливим компонентом у процесі такої комунікації, а досягнення поставлених стратегічних цілей у діалозі влада – бібліотека – суспільство можливе за умови, що стратегічні комунікації будуть не додатковими діями, а невід'ємною частиною в плануванні та реалізації рішень у діяльності бібліотек. Тож очевидно, що в стратегічних комунікаціях важливу роль відіграє стратегічне планування, базовою вимогою якого є координування загальної програмної мети й окремих цілей, а також виробленої стратегії, яка здатна забезпечити бажаний результат. Адже кожна дія створює вплив (ефект) на ту чи іншу аудиторію, несе певний посил (меседж), а створення бажаних ефектів (впливів) має бути добре сплановано, саме тому бібліотечні стратегічні комунікації повинні мати завчасно розроблені алгоритми й плани.

Крім того, бібліотечні стратегічні комунікації можуть активно застосовуватися в інформаційно-просвітницьких заходах і програмах наукових бібліотек, у тому числі надаючи підтримку журналістам та діячам культури; забезпечувати діалог з молодими лідерами й майбутніми лідерами думок. За активної участі наукових бібліотек можуть відбуватися наукові та освітні заходи, присвячені проблематиці стратегічних комунікацій.

Отже, стратегічні комунікації є одним з важливих інструментів стратегічного розвитку наукових бібліотек. З іншого боку, початковий етап формування системи стратегічних комунікацій у бібліотечній діяль-

ності характеризується їх недостатнім залученням на державному рівні. Водночас, на підставі аналізу підходів до визначення сутності та змісту стратегічних комунікацій у політиці, можна стверджувати, що ефективне використання стратегічних комунікацій у бібліотечній сфері дає шанс науковим бібліотекам зайняти вагоме місце в цій системі за умови вдосконалення своїх можливостей як центру інтелектуального оброблення інформації, підвищення якості інформаційних продуктів, сервісів і послуг.

Предметом подальших досліджень стане проблематика, яка може виникнути перед науковими бібліотеками в контексті подальшого розширення діалогу та співробітництва у сфері стратегічних комунікацій.

Список бібліографічних посилань

1. Макаренко Є. А. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. *Міжнар. відносини. Серія «Політичні науки»*. 2017. № 15. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3117/2798

2. Hamilton B. Review on “Persuasion and Power: The Art of Strategic Communication by James P. Farwell”. Washington, DC, Georgetown University Press, 2012. 288 p.

3. Гребенюк М. В. Основи стратегічних комунікацій за стандартами НАТО : навч. посіб. Київ : НУОУ ім. І. Черняхівського, 2017. 180 с.

4. Paul C. Getting Better at Strategic Communication / RAND Corporation. Santa Monica, on July 12, 2011. 18 p. URL: http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/testimonies/2011/RAND_CT366.pdf

5. Веселовський А. І., Каноненко К. А., Александров О. С., Гончарук А. З. Цветков О. Г. Реформування системи забезпечення зовнішніх зносин та дипломатичної служби України : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2015. С. 29–32.

6. Дубов В. Д. Стратегічні комунікації: проблеми концептуалізації та практичної реалізації. *Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокварт. зб. Серія «Політика»*. 2016. № 4 (41). URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/dubov.pdf>

7. Дубов Д. В. Стратегічний нарратив: до проблеми реалізації сутнісної складової стратегічних комунікацій в Україні : аналіт. зап. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2377>

8. Ожеван М. А. Глобальна війна стратегічних нарративів: виклики та ризики для України. *Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокварт. зб. Серія «Політика»*. 2016. № 4 (41). С. 30–40.

9. Петров В. В. Щодо становлення системи стратегічних комунікацій органів державної влади у контексті розвитку відносин з НАТО. *Стратег. пріоритети : наук.-аналіт. щокварт. зб. Серія «Політика»*. 2016. № 4 (41). С. 24–29.
10. Тихомирова Є. Б. Стратегічні комунікації як один з пріоритетів глобальної стратегії зовнішньої політики і безпеки ЄС. *Міжнар. відносини. Серія «Політичні науки»*. 2017. № 15. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3068/2756
11. Почепцов Г. Г. Стратегічні комунікації: стратегічні комунікації в політиці, бізнесі та державному управлінні : навч. посіб. для студ. і аспірантів. Київ : Альтерпрес, 2008. 216 с.
12. Сивак Т. В. Принципи стратегічних комунікацій у публічному управлінні. *Держ. управління: теорія та практика*. 2019. № 1. URL: <http://www.e-patr.academy.gov.ua/pages/dop/25/files/0806a467-8cb1-4b68-acd7-e93b05e728be.pdf>
13. Шляхи підвищення ефективності функціонування соціальних комунікацій в умовах посилення глобальних інформаційних впливів. *Звіт про науково-дослідну роботу «Шляхи підвищення ефективності функціонування соціальних комунікацій в умовах посилення глобальних інформаційних впливів»*. URL: <http://194.44.29.148/images/zvitu/Shliakhy%20pidvyshchennia%20efektyvnosti%20funktsionuvannia.pdf>

References

1. Makarenko, Ye. A. (2017). Stratehichni komunikatsii v mizhnarodnykh vidnosynakh [Strategic communications in international relations]. *Mizhnarodni vidnosyny. Seriiia "Politychni nauky" – International Relations. Series "Political Sciences"* [in Ukrainian]. Retrieved from http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3117/2798
2. Hamilton, B. (2012). Review on “Persuasion and Power: The Art of Strategic Communication by James P. Farwell”. Washington, DC, Georgetown University Press [in English].
3. Hrebenuk, M. (2017). Osnovy stratehichnykh komunikatsii za standartamy NATO [Fundamentals of strategic communications according to NATO standards]. Kyiv [in Ukrainian].
4. Paul, C. (2011). Getting Better at Strategic Communication / RAND Corporation. July 12, 2011. Santa Monica [in English]. Retrieved from http://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/testimonies/2011/RAND_CT366.pdf
5. Veselovskiy, A. I., Kanonenko, K. A., Aleksandrov, O. S., Honcharuk,

A. Z. Tsvietkov, O. H. (2015). Reformuvannya systemy zabezpechennia zovnishnikh znosyn ta dyplomatychnoi sluzhby Ukrainy. Analitychna dopovid [Reforming the system of foreign relations and the diplomatic service of Ukraine. Analytical report]. (pp. 29–32). Kyiv [in Ukrainian].

6. Dubov, V. (2016). Stratehichni komunikatsii: problemy kontseptualizatsii ta praktychnoi realizatsii [Strategic communications: problems of conceptualization and practical implementation]. *Stratehichni priorityty. Naukovo-analitchnyi shchokvartalnyi zbirnyk Seriiia "Polityka" – Strategic Priorities: Scientific and Analytical Quarterly Collection. Series "Politics", 4 (41)* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://ippi.org.ua/sites/default/files/dubov.pdf>

7. Dubov, D. Stratehichni naratyv: do problemy realizatsii sutnisnoi skladovoi stratehichnykh komunikatsii v Ukraini. Analitychna zapyska [Strategic narrative: to the problem of realization of the essential component of strategic communications in Ukraine. Analytical note]. [in Ukrainian]. Retrieved from <http://www.niss.gov.ua/articles/2377>

8. Ozhevan, M. (2016). Hlobalna viina stratehichnykh naratyviv: vyklyky ta ryzyky dlia Ukrainy Stratehichni priorityty [The Global War of Strategic Narratives: Challenges and Risks for Ukraine Strategic Priorities]. *Stratehichni priorityty: Naukovo-analitchnyi shchokvartalnyi zbirnyk Seriiia "Polityka" – Strategic Priorities: Scientific and Analytical Quarterly Collection. Series "Politics", 4 (41), 30–40* [in Ukrainian].

9. Petrov, V. (2016) Shchodo stanovlennia systemy stratehichnykh komunikatsii orhaniv derzhavnoi vlady u konteksti rozvytku vidnosyn z NATO [On the establishment of a system of public authorities strategic communications in the context of the development of relations with NATO]. *Stratehichni priorityty. Naukovo-analitchnyi shchokvartalnyi zbirnyk Seriiia "Polityka" – Strategic Priorities: Scientific and Analytical Quarterly Collection. Series "Politics", 4 (41), 24–29* [in Ukrainian].

10. Tykhomyrova, Ye. (2017). Stratehichni komunikatsii yak odyn z prioritytiv hlobalnoi stratehii zovnishnoi polityky i bezpeky YeS [Strategic communications as one of the priorities of the EU's global foreign policy and security strategy]. *Mizhnarodni vidnosyny. Seriiia "Politychni nauky" – International Relations. Series "Political Sciences", 15* [in Ukrainian]. Retrieved from http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/viewFile/3068/2756

11. Pocheptsov, H. (2008). Stratehichni komunikatsii: stratehichni komunikatsii v politytsi, biznesi ta derzhavnomu upravlinni [Strategic communications: strategic communications in politics, business and public administration]. Kyiv: Alterpres [in Ukrainian].

12. Syvak, T. (2019). Pryntsypy stratehichnykh komunikatsii u publichnomu

upravlinni [Principles of strategic communications in public administration]. *Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka – Public Administration: Theory and Practice, 1* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://www.e-patp.academy.gov.ua/pages/dop/25/files/0806a467-8cb1-4b68-acd7-e93b05e728be.pdf>

13. Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia sotsialnykh komunikatsii v umovakh posylennia hlobalnykh informatsiinykh vplyviv [Ways to increase the efficiency of social communications in the context of increasing global information influences]. *Zvit pro naukovo-doslidnu robotu “Shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti funktsionuvannia sotsialnykh komunikatsii v umovakh posylennia hlobalnykh informatsiinykh vplyviv” – Report on the Research Work “Ways of Increasing the Effectiveness of the Functioning of Social Communications in the Conditions of Increasing Global Informational Influences”* [in Ukrainian]. Retrieved from <http://194.44.29.148/images/zvitu/Shliakhy%20pidvyshchennia%20efektyvnosti%20funktsionuvannia.pdf>

Стаття надійшла до редакції 18.04.2022.

Olena Symonenko,

PhD (Political Science), Senior Researcher,
V. I. Vernadsky National Library of Ukraine
3 Holosiivskiy Ave., Kyiv 03039, Ukraine
e-mail: ellena.wwws@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8698-9280>

Introduction of Experience in the Implementation of Strategic Communications in Policy for the Library Sphere

The article examines the conceptual and applied aspects of strategic communications as an innovative tool in the library field, analyzes their role and impact in understanding what strategic communications are, how they should be implemented and what is their result. As there is no consensus on the definition of strategic communications, their different interpretations are presented. Also, based on the analysis of approaches to determining the nature and content of strategic communications in politics, the principles of strategic communications that can be implemented in the library field are proposed. The article notes that the effectiveness of strategic communications in the library field is to adhere to the following principles: modern evolution of the library's role from a passive information intermediary to a productive communication system, transformation of stereotype of relations between government, society and library, diversity of communicative practices and their compliance with the values and mental perceptions of target audiences, dialogue, scale, coherence, focus on results, continuity. The article also presents the definition of strategic communications in the library field.

Strategic communication is an important tool for the strategic development of scientific libraries. On the other hand, the initial phase towards a system of strategic communications in library activities, characterized by their lack of involvement at the state level. At the same time, based on the analysis of approaches to determining the essence of the content of strategic communications in politics, it can be argued that the formation of a strategic communication system in library gives researchers a chance to determine their place in this system.

The subject of further research will be the issue that may arise before research libraries in the context of further expansion of dialogue and cooperation in the field of strategic communications.

Keywords: strategic communications, scientific library, power, society.